

عنوان مقاله:

تحلیل فرآیند ادراک محیط در باغ ایرانی با رویکرد نقادانه بر بینایی محوری

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی معماری، شهرسازی، عمران، هنر و محیط زیست؛ افق های آینده، نگاه به گذشته (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسندگان:

پریسا بهارلو - کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بین المللی کیش، گروه معماری، جزیره ی کیش، ایران

محمد مهدی غیایی - استادیار دانشکده ی معماری و شهرسازی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

خلاصه مقاله:

محیط برای تامین تجربه ها و رفتارهای انسان توان بالقوه ای دارد. اطلاعات محیط از طریق فرآیندهای ادراکی به دست می آید، که به وسیله ی طرحواره های ذهنی برانگیخته شده و توسط نیازهای انسان هدایت می شوند. این طرحواره ها تا حدودی فطری و تا حدودی آموختنی هستند، و پیوند ادراک و شناخت را برقرار می سازند. طرحواره ها نه تنها فرآیندهای ادراکی، بلکه واکنش های احساسی و اعمال را هدایت می کنند و در مقابل این فرآیندها و واکنش ها نیز طرحواره های ذهنی را به عنوان حاصل رفتار ادراک شده تحت تاثیر قرار می دهند. احساسات و کنش های انسانی توسط قابلیت های محیط طبیعی و ساخته شده، محیط فرهنگی و شخصیت درونی انسان محدود می شوند. ادراک فرآیند کسب اطلاعات از محیط اطراف انسان و فرآیندی فعال و هدفمند است. ادراک نقطه ای است که شناخت و واقعیت به هم می رسند. برای شرح و تبیین چگونگی ادراک محیط تلاش های زیادی شده است. در علوم ادراک و شناخت محیط، نظریه اکولوژیک ادراک بر اهمیت نظام های جهت دهنده محیط و نظام ادراکی حواس پنجگانه در محیط تاکید می کند. این موضوع دقیقا بحثی است که معماران و طراحان از دوران معماری مدرن تاکنون کمتر به آن پرداخته اند و با یک سونگری بر اساس ادراک شکل، فرم، رنگ و بافت، به نظم دهی دیگر حواس انسان در محیط اهمیتی نداده اند. از نظر روان شناسی اکولوژیک زیبایی شناسی محیط بر مبنای لذت بخشی محیط شکل می گیرد که آن نیز ریشه در ارزش های حسی و ارضای حواس پنجگانه انسان دارد و معنای محیط نیز امری آموختنی است که فرد در بطن فرهنگی جامعه می آموزد. هنگام حضور انسان در باغ ایرانی تمامی حواس پنجگانه انسان، در ادراک محیط به کار گرفته می شود. این موضوع نه تنها اتفاقی و یا فقط برخاسته از ویژگی های طبیعت نیست بلکه بر اساس آن چه در این پژوهش توضیح داده خواهد شد، در باغ ایرانی، عناصر طبیعی و مصنوعی به طرز ویژه ای متناسب با حواس پنجگانه انسان طراحی و مستقر شده اند. باید توضیح داد که در طبیعت بکر و دست نخورده نیز حواس پنجگانه وی به کار گرفته می شود اما در باغ ایرانی این تحت تاثیر قرار دادن حواس بینایی، شنوایی، بویایی، لامسه و چشایی، بر اساس خواست انسان، به صورت هدفمند و با به کارگیری تکنیک های مشخص، به طرز متمایز و تشدید یافته ای نسبت به طبیعت بکر به کار گرفته می شود. در واقع حواس پنجگانه در باغ ایرانی، پیکره مند است. نظام معماری باغ ایرانی، انتظام دادن و پیکره مند کردن همه پنج حواس انسان در باغ را برعهده دارد که در این پژوهش میزان اهمیت حواس بینایی و لامسه در روند ادراک محیط مورد کاوش قرار میگیرد. د

کلمات کلیدی:

ادراک محیط، باغ ایرانی، حواس پنجگانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/608627>

